

A magyar nyelvben előforduló rövid mássalhangzók főbb variánsainak a fonológiailag is releváns (azaz disztintív) képzési jegyek alapján összeállított fonetikai rendszerezése

Mód		Obstruensek (Zörejhangok)										Szonoránsok (Zengőhangok)								
		Zárhangok					Részhangok					Zár-rés hangok			Zárhangok			Közelítőhangok		
		Explozív		Tremuláns		Tap/Flap ¹	Centrális frikatíva ²		Laterális frikatíva		Affrikáta ³			Nazális okkluzíva	Tremuláns	Tap/Flap ¹	Centrális approximáns	Laterális approximáns		
Hely		zöngétlen		zöngés		zöngétlen		zöngés		zöngétlen		zöngés		zöngés		zöngés		zöngés		
Hangszalagműködés:		zöngétlen		zöngés		zöngétlen		zöngés		zöngétlen		zöngés		zöngés		zöngés		zöngés		
Labialis	Bilabiális	<i>p</i> [p]	<i>b</i> [b]	<i>ɸ</i> [ɸ]	<i>ɓ</i> [ɓ]		<i>ɸ</i> [ɸ]	<i>β</i> [β]					<i>m</i> [m]	<i>ɸ</i> [ɸ]		<i>β</i> [β]				
	Labiodentális						<i>f</i> [f]	<i>v</i> [v]					<i>ɱ</i> [ɱ]			<i>ɸ</i> [ɸ]				
Koronális	Dentális	<i>t̪</i> [t̪]	<i>d̪</i> [d̪]				<i>θ</i> [θ]	<i>ð</i> [ð]											<i>ð</i> [ð]	
	Alveoláris	<i>t</i> [t]	<i>d</i> [d]	<i>ɾ̥</i> [ɾ̥]	<i>ɾ</i> [ɾ]	<i>ɾ̥</i> [ɾ̥]	<i>ɾ</i> [ɾ]	<i>s</i> [s]	<i>z</i> [z]	<i>ʈ</i> [ʈ]	<i>ʣ</i> [ʣ]	<i>c</i> [ts~ts̺]	<i>dz</i> [dʒ~dʒ̺]	<i>n</i> [n]	<i>r</i> [r]	<i>r</i> [r]			<i>l</i> [l]	
	Posztalveoláris	<i>t̠</i> [t̠]	<i>d̠</i> [d̠]					<i>s</i> [s]	<i>zʂ</i> [zʂ]			<i>cs</i> [tʃ~tʃ̺]	<i>dzs</i> [dʒ~dʒ̺]							
	Retroflex (Kakuminális)	<i>t̠</i> [t̠]	<i>d̠</i> [d̠]																	
Dorzális	Palatális	<i>ty</i> [c]	<i>gy</i> [ɟ]				<i>ç</i> [ç]	<i>j</i> [j]	<i>ʎ</i> [ʎ]	<i>ʎ</i> [ʎ]	<i>ʎ</i> [ʎ]	<i>ty</i> [cç]	<i>gy</i> [ɟj]	<i>ny</i> [ɲ]		<i>j</i> [j] ⁴		<i>ly</i> [ʎ]		
	Palatoveláris	<i>k̟</i> [k̟]	<i>g̟</i> [g̟]				<i>ç̟</i> [ç̟]	<i>ɟ̟</i> [ɟ̟]												
	Veláris	<i>k</i> [k]	<i>g</i> [g]				<i>x</i> [x]	<i>ɣ</i> [ɣ]						<i>ŋ</i> [ŋ]		<i>ɣ</i> [ɣ] ⁶				
Laringális	Glottális	<i>ʔ</i> [ʔ]				<i>h</i> [h]	<i>h</i> ⁷ [h̥] ⁸									<i>h</i> ⁷ [h̥] ⁸				

A táblázat az IPA rendszerezését követi. Nincsenek benne feltüntetve azok a képzési módok és helyek, amelyek a magyar mássalhangzók között nem fordulnak elő.

A pulmonikus mássalhangzók részletesebb táblázatát lásd a <http://mnytud.arts.unideb.hu/tananyag/hangtan/mshtabl.pdf> címen.

A dőlt betűk a magyar egyezményes hangjelölésben, a szögletes zárójelben lévő álló betűk az IPA átírásában használatos jelek.

1. Tap és/vagy flap, fél vagy egy perdületű hangképzés. A tap és a flap képzés közötti különbség léte, illetve jellege vitatott. Egyesek szerint a tap (érintőhang) ballisztikus, a flap (legyintőhang) lökészerű képzésű.

2. A *sz*, *z* és az *s*, *zs* hangok centrális szibiláns frikatívák.

3. A *c*, *dz* és a *cs*, *dzs* szibiláns affrikáták.

4. Egyesek szerint meg kell különböztetni a (1) palatális zöngés centrális spirantikus approximánst [j] és a (2.1) palatális zöngés szemivokális approximánst [j̥]. Ez utóbbi vokális megfelelője az *i* [i], ezért a magyar egyezményes hangjelölés *i* betűje jelölné pontosan. A [j̥] szemivokális mellett az IPA is jelöli a (2.2) labiopalatális (labializált palatális) zöngés szemivokális approximánst [ɟ̥ ~ j̥^w].

Vokális megfelelője az *ü* [y], ezért a magyar egyezményes hangjelölés *ü* betűje jelölné pontosan.

5. A palatoveláris zöngétlen frikatívát a magyar nyelvészetben tévesen azonosították a palatális zöngétlen frikatívával, így lett a jele a *ç*. Az érintett hang helyes jele a *ç̟*.

6. Egyesek szerint meg kell különböztetni a (1) veláris zöngés centrális spirantikus approximánst [ɣ] és a (2.1) veláris zöngés szemivokális approximánst [ɣ̥]. Ez utóbbi vokális megfelelője az *i* [u]. (A magyar egyezményes hangjelölésben nincs jele.) A [u̥] szemivokális mellett az IPA is jelöli a (2.2) labioveláris (labializált palatális) zöngés szemivokális approximánst [w̥ ~ u̥].

Vokális megfelelője az *u* [u], ezért a magyar egyezményes hangjelölés *u* betűje jelölné pontosan.

7. A magyar egyezményes hangjelölést használók alkalmanként a zöngés *h*-t a finnugor átírásból átvett *h̥* betűvel is jelölik. Hagyományosan frikatívaként (esetleg pszeudofrikatívaként) tartják számon, de képzésmódja alapján approximánsnak is tekinthető. A finnugor átírás megkülönbözteti a frikatíva és az approximáns *h*-kat: a zöngétlen, illetve a zöngés laringális frikatíva jele *h̥*, illetve *h̥*, a zöngétlen, illetve a zöngés laringális félhangzó jele *h*, illetve *h̥*.

8. [h̥]: a laringális/glottális réshang képzési jegyei alapján frikatívának (pszeudofrikatívának) és approximánsnak is tekinthető.